

waard, wanneer hij geen weerstand weet te bieden aan zijn neiging, maar daarom behoeven wij nog geen recht te eischen voor de vrije uitoefening van homosexueele practijken, en alle collega's als dompers en achterlijken te betiteln, die het niet met ons eens zijn; dat laatste is goedkoop en levert gemakkelijk verkregen succes, want het aantal menschen, dat schrik heeft voor den naam achterlijk, is legio.

Waar echter een wil is, daar is een weg, en het is zeker niet de taak van de wetenschap mee te helpen nog meer willoosheid, slapheid en Jan Salie-geest aan te kweken dan er al is, door luide van de daken te verkondigen dat homosexueelen hun neigingen niet kunnen bedwingen.

Ons volk is in het algemeen nog kerngezond, ook in zijn opvattingen over zedelijkheid, en wij geneeskundigen hebben de zware verantwoording in dezen leiding te geven en te zorgen, dat dit zoo blijft. En geen valsch medelijden met een klein groepje beklagenswaardige menschenkinderen moge ons hiervan afhouden, dat ware een misdaad aan het geestelijk peil van ons volk begaan; dat ware de klok hopeloos terugzetten.

Leeuwarden, 10 September 1934.

J. L. A. TONELLA.

HOMOSEXUALITEIT.

Dat in de psychologie subjectieve factoren een nog grootere beteekenis hebben dan in andere wetenschappen, wordt algemeen vermoed en de geëmotioneerde toon, welke de gedachtenwisseling kenmerkt zoodra het vraagstuk der homosexualiteit ter sprake komt, schijnt dit vermoeden te bevestigen. Daarom mag men dan ook de psychologische theorieën en de eraan ontleende conclusies over homosexualiteit wel volgens hun resultaat beoordeelen. Kiest men echter zijn vooropstellingen en omgrenst men zijn begrippen zoo, dat het verschijnsel der homosexualiteit volgens logische redeneering als het gevolg van een aparten aangeboren aanleg moet worden beschouwd, dan is het resultaat een therapeutisch pessimisme en nihilisme. Er werkt dan een traditie, die schadelijk is. Kiest men zijn uitgangspunten daarentegen zoo, dat men tot de slotsom moet komen, dat sexueele perversiteiten het resultaat zijn van de botsing, het contact, tusschen individu en milieu, dan kan men pogen om dat resultaat door een nader leeren kennen van de eigenaardigheden van beide te begrijpen en men kan trachten om door medische activiteit althans een der factoren, het milieu (waarin de persoonlijke invloed van den arts een rol gaat spelen) te wijzigen. Zulk een „behandeling” zal dan dikwijls met een geheel of gedeeltelijk succes bekroond worden.

Een verder bezwaar tegen de veronderstelling van een aangeboren aanleg als oorzaak der homosexualiteit is, dat men zich daardoor gedwongen ziet om het bestaan van twee soorten homosexualiteit aan te nemen (meestal de „echte” en de „pseudo”-homosexualiteit genoemd), terwijl de andere theorie ons in staat stelt om alle gevallen van één gezichtspunt uit, dus zonder hulphypothesen te baat te nemen, te verklaren.

Tenslotte wil ik er collega SANDERS opmerkzaam op maken, dat FREUD (*Sexualtheorie*, Über die Psychogenese eines Falles von weiblicher Homosexualität) in een voetnoot een tweeling vermeldt, waarvan de ééne broeder hetero- en de andere homosexueel was. Daar zij zoo sterk op elkander geleken, dat hun dameskennissen hen telkens verwisselden, werd degene, die het minste succes bij het zwakke geslacht had, om de voortdurend op een nederlaag voor hem uitlopende, rivaliteit met den broeder te vermijden, homosexueel. Als dualist zal collega SANDERS echter dit geval wel tot de pseudo-homosexualiteit rekenen en het zoo als argument tegen de theorie onschadelijk maken.

Utrecht, 8 September.

P. H. RONGE.

De discussie over dit onderwerp is thans gesloten.

Redactie.